

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/395/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712212897
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3712212897.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci žalobcu P. Z., S. C., N. XXX, zastúpeného JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, advokátkou so sídlom Trenčín, Nám. Sv. Anny 7269/20A proti žalovanému: Q. IP. poisťovňa, a.s., so sídlom E., O. 2, P.: XX XXX XXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocké schody 2/A, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 23. apríla 2013, č. k. 4C/201/2012-115 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je **p o v i n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia vo výške 67,88 eur do troch dní k rukám JUDr. Ing. Viery Kolačanskej, advokátky.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012 sp. zn. 2C/47/2012. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia 366,25 eur k rukám právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. Ing. Viery Kolačanskej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobca podal žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu predpokladanom v § 40 ods. 1 písm. j/ zákona o rozhodcovskom konaní a včas, teda v lehote 30 dní od jeho doručenia, § 41 ods. 1 veta prvá zákona o rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka bolo zapracované až od 01.01.2008, t. j. po uzavretí zmluvy. Rozhodcovskú doložku dohodnutú za daných okolností však považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly upravenej v § 53 ods. 1, nakoľko spôsobuje značný nepomer v právach a povinnostiach spotrebiteľa. Vychádzal zo zistenia, že medzi oprávneným a povinným z poistnej zmluvy zo dňa 30.11.2004 /správne malo byť 18.11.2007/ vznikol spotrebiteľsko-zmluvný vzťah. Konštatoval, že vo Všeobecných poistných podmienkach, resp. v osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve ktoré boli súčasťou zmluvy, je v čl. XV obsiahnutá neprijateľná podmienka v zmysle čl. 3 ods. 3 v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a to rozhodcovská doložka. Súd pritom podotýka, že vzhľadom na členstvo SR v EÚ od 1.5.2004, ako i na skutočnosť, že citovaná smernica bola do slovenského právneho poriadku implementovaná len čiastočne a postupne v dlhšom časovom období, v zmysle konštantnej judikatúry ESD nadobúda smernica v takomto prípade priamy účinok, a súd ju musí bez ďalšieho aplikovať na právne vzťahy medzi fyzickými a právnickými osobami. V spojených prípadoch C-240/98 - C 244/98 Océano Grupo Editorial SA, ROcio Murciano Quintero (C-240/98) a Salvat Editores SA v José M. Sánchez Alcón Prades (C-241/98), José Luis Copano Badillo (C-242/98), Mohammed Berroane (C-243/98), Emilio Vinas Feliu (C-244/98), Súdny dvor ES konštatuje povinnosť národného súdu pri aplikácii ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu

než uvedená smernica, interpretovať ich pokiaľ je to možné, vo svetle presného znenia a účelu smernice. Súd nevykonal dôkaz navrhnutý odporcom, a to výsluch JUDr. Škapinca z dôvodu, že tento dôkaz považuje súd vzhľadom na obsiahly spisový materiál za nadbytočný a výsluchom uvedeného svedka by dochádzalo len k zbytočným prietahom v konaní, nakoľko je predpoklad, že by jeho výpoveď bola v zásade totožná s tvrdeniami odporcu. V zmysle čl. 3 citovanej Smernice ako i § 53, § 54 ods. 1,2 Obč. zák nie každá zmluvná podmienka, ktorá predstavuje nepomer v právach a povinnostiach spotrebiteľa a dodávateľa, je neprijateľnou, a teda neplatnou podmienkou. Neprijateľnou podmienkou je takáto zmluvná podmienka len vtedy, ak vyvoláva hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu. Na neprijateľnú podmienku súd prihliada z úradnej povinnosti a musí ju vyhlásiť za neplatnú. Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 01.04.2004. Cieľom rozhodcovskej doložky je dosiahnuť prejednanie veci pred rozhodcom alebo rozhodcovským súdom. Ak však nebola dojednaná individuálne v štandardnej zmluve, ale bola „nanútená“ jednou zmluvnou stranou, je daný predpoklad, že slabšia strana vzťahu (spotrebiteľ) sa nedokáže v prípadnom rozhodcovskom konaní riadne brániť. Spôsob akým bola zmluva spotrebiteľovi predložená, nie je o individuálne vyjednanom rozhodcovskom konaní, ale o nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým odporca sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly, tzv. neprijateľných zmluvných podmienok. Tento postup predstavuje nekalú obchodnú praktiku § 8 ods.4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na pojednávanie dňa 23.04.2013, na ktorom navrhovateľ uviedol, že pri podpise zmluvy mu nebolo povedané o možnostiach rozhodcovského konania a prvýkrát sa dozvedel o existencii rozhodcovského súdu až keď mu bol doručený rozhodcovský rozsudok. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods.2 smernice). Z poisťnej zmluvy teda vyplýva, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Právne vec posúdil podľa § 40 ods. 1 písm. j/, § 41 ods. 1 veta prvá zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1-3, § 53 ods. 1-4 Občianskeho zákonníka, zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, Smernica Rady 93/13/ EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a priznal navrhovateľovi plnú náhradu trov konania a právneho zastúpenia, pretože bol v konaní úspešný. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods.1 písm. b.) vyhlášky MSSR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej „vyhláška“) za 2 úkony právnej služby v roku 2012, 1 á 58,69 eur (prevzatie veci a podanie návrhu na súd) + 2 x režijný paušál á 7,63 eur, 2 úkony právnej služby v roku 2013, 2 á 60,07 eur + 2 x režijný paušál á 7,81 eur (vyjadrenie k podaniu žalovaného, zastupovanie na pojednávaní dňa 21.03.2013), 1 úkon právnej služby v roku 2013, (zastupovanie na pojednávaní dňa 23.04.2013), 1 á 15,02 eur + 1 x režijný paušál á 7,81 eur. Ďalej trovy pozostávajú z náhrady cestovného a náhrady za stratu času, podľa §§ 15, 17 vyhlášky. Náhrada cestovného pozostáva z cesty z Trenčína do Považskej Bystrice a späť dňa 21.03.2013 a z cesty z Trenčína do Považskej Bystrice a späť dňa 23.04.2013. Právna zástupkyňa navrhovateľa má sídlo v Trenčíne. Právna zástupkyňa navrhovateľa spolu s návrhom predložila technický preukaz vozidla, na ktorom vykonala cestu a fotokópiu pokladničného bloku za čerpané pohonné hmoty dňa 22.04.2013. Z vyúčtovaného cestovného vyplýva, že za cestu z Trenčína do Považskej Bystrice a späť si uplatňuje náhradu len za 44 km, pričom za cestu vykonanú 21.03.2013 si uplatňuje náhradu 1,415 € za liter motorovej nafty (uvedená suma za liter motorovej nafty je nižšia ako uvádza štatistický úrad <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=58611>>). Za cestu vykonanú dňa 23.04.2013 si uplatňuje náhradu 1,325 eur, zaplatenie uvedenej sumy preukázala právna zástupkyňa fotokópiou pokladničného bloku. Na základe hore uvedených údajov vypočítal súd cestovné náhrady za cestu dňa 21.03.2013, nasledovne, 0,183 eur x 44 km + (44 km x 6,7 l /100 km x 1,415 eur), teda spolu 12,22 eur. Za cestu dňa 23.4.2013, nasledovne, 0,183 eur x 44 km + (44 km x 6,7 l /100 km x 1,325 eur), teda spolu 11,96 eur. Ďalej patrí právnej zástupkyňi náhrada za stratu času podľa § 17 vyhlášky, teda cesta z Trenčína do Považskej Bystrice a späť, jednak dňa 21.03.2013 a jednak dňa 23.04.2013, za 4 začaté polhodiny. Nakoľko právna zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že za jednu začatú polhodinu si uplatňuje len 12,71 eur a počet začatých polhodín uvádza 4, súd priznal náhradu vo výške 50,84 eur.

O povinnosti zaplatiť trovy konania k rukám právneho zástupcu navrhovateľa súd rozhodol v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Dôvodil tým, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je v súlade so zákonom, pričom je absolútne nepreskúmateľný. Bol toho názoru, že súd prvého stupňa sa neriadil ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., čím zároveň porušil jeho základné právo na súdnu ochranu, garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj právo na spravodlivý proces garantované v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vytýkal súdu, že v odôvodnení rozsudku neuviedol, ktoré všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa boli porušené pri rozhodovaní rozhodcovského súdu a následne tento svoj neexistujúci záver ani nijako neodôvodnil. Nie je preto zrejmé na základe čoho súd dospel k záveru o opodstatnenosti žaloby, ktorá bola podaná podľa § 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. bez toho, aby naplnenie tohto zákonného dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku akokoľvek odôvodnil. Aj keď súd právne kvalifikoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú z dôvodu, že má spôsobovať nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, v odôvodnení rozsudku nijako neobjasnil, v akých právach a povinnostiach vychádzajúcich z rozhodcovskej doložky mal byť žalovaný na úkor žalobcu zvýhodnený tak, že zvýhodnenie malo byť dokonca značnou nerovnováhou vo vzťahu k právam žalobcu. Následne tiež súd neuviedol, či a aké dôkazy má ním konštatovaná neprijateľnosť rozhodcovskej doložky na jej platnosť. Rovnako tak, aj súd prvého stupňa konštatuje neprijateľnosť rozhodcovskej doložky v zmysle čl. 3 ods. 3 v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, avšak tento záver nijakým spôsobom neodôvodňuje. Ďalej vytýkal súdu, že vo svojom rozsudku dospel k záveru o tom, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne bez toho, aby sa v súvislosti s posudzovaním problematiky individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky akýmkoľvek spôsobom vypořiadal s povahou žalobcom a žalovaným uzavretými osobitnými zmluvnými dojednaniaми č. 01/2007 k poistenej zmluve č. 4016790151 a úpravou dodatku č. 2 k všeobecným podmienkam, podľa ktorých mohol žalobca od rozhodcovskej doložky odstúpiť, a ktoré preukazovali individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky, a teda zároveň aj to, že nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku. K aplikácii ust. § 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. uviedol, že v konaní pred rozhodcovským súdom neboli porušené žiadne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Opačný záver súdu považoval nielen za nepreskúmateľný alebo aj nesprávny. Ďalej mal za to, že ak by aj smernica Rady 93/13/EHS nebola ohľadne definovania rozhodcovskej doložky ako možnej neprijateľnej podmienky transponovaná do slovenského právneho poriadku správne prípadne včas, nezaložil tento nedostatok priamu aplikovateľnosť tejto smernice na vzťahy medzi žalobcom a žalovaným. Opačný názor súdu o priamom účinku tejto smernice na vzťahy medzi právnickými a fyzickými osobami, preto považoval za nezákonný a nesprávny. V ďalšom poukazoval na viaceré súdne rozhodnutia, ktorých predmetom bolo posúdenie analogickej situácie, kedy bola so spotrebiteľom uzatvorená rozhodcovská zmluva vo forme rozhodcovskej doložky, ktorú súd posúdil z dôvodu jej individuálneho dojednania ako platnú. Preto dojednanie rozhodcovskej doložky v danom prípade bolo jednoznačne výsledkom slobodného rozhodnutia žalobcu, nešlo ani o neprijateľnú podmienku, keďže žalobca mohol túto podmienku individuálne ovplyvniť bez toho, aby tým bol ovplyvnený zvyšok poistného vzťahu a dojednanie rozhodcovskej doložky bolo plne v súlade s právnymi predpismi SR. Žalobca nevyužil svoje právo od rozhodcovskej doložky odstúpiť. Ďalej zastával názor, že súd nevykonal ohľadne okolností uzatvárania poistnej zmluvy dostatočné dokazovanie, a preto je zrejmé, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Napokon vytýkal súdu aj procesné pochybenia v tom, že súd prvého stupňa opomenul vykonať svoju procesnú povinnosť predpísanú v § 118 ods. 2 O.s.p., a to uviesť účastníkom konania, ktoré právne významné skutkové tvrdenia považuje za zhodné, ktoré právne významné okolnosti považuje za sporné ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, a ktoré dôkazy nevykoná. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 236/2010, podľa ktorého porušenie § 118 ods. 2 O.s.p. v činnosti súdu spôsobuje nepredvídateľnosť súdneho rozhodnutia. Vytýkal súdu aj to, že nevykonal riadne dokazovanie listinami v zmysle § 129 ods. 1 O.s.pl, nakoľko zo zápisnice z pojednávania zo dňa 23.04.2013 vyplýva, že súd sa len oboznámil s obsahom spisu a neprečítal jednotlivé listiny, ktoré boli založené do spisu. Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že žalovaný síce rozsiahlo a za použitia rôznej judikatúry odôvodňuje svoje odvolanie, mal však za to, že z rozsudku jasne a presvedčivo vyplýva, akými úvahami sa súd pri hodnotení dôkazov riadil, z akých úvah pri rozhodovaní vychádzal. Poukázal na to, že prvostupňový súd dospel k záveru, že v konaní pred rozhodcovským súdom boli jednoznačne porušené ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, a rozhodcovská doložka v zmluve nebola individuálne vyjednaná, išlo len o nevhodné predloženie zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým žalovaný sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly. Rovnako súd dostatočne odôvodnil aj to, prečo nepristúpil k výsluchu JUDr. N., ktorého vypočutie žalovaný navrhoval, preto nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že konajúci súd neúplne zistil skutkový stav veci. K vytkaným procesným námietkam uviedol, že žalovaný sa snaží celý spor neprimerane predlžovať. Proti žalovanému je na slovenských súdoch vedených množstvo konaní, či už súdnych alebo exekučných, v ktorých sa žalovaný snaží rovnako zvrátiť rozhodnutia súdov vo svoj prospech. Mal za to, že žalovaný musí mať vedomosť o skutočnosti, že je na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 11C/91/2009 vydané uznesenie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ktoré mu ukladá povinnosť zdržať sa postupu podľa zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok z 21.05.2007, v znení dodatkov, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Proti tomuto rozhodnutiu súdu podal žalovaný aj dovolanie, ktoré bolo pre neho neúspešné /NS SR Cdo 65/2011/. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za správne a navrhol ho v celom rozsahu potvrdiť. Uplatnil si trovy odvolacieho konania za 1 úkon právnej pomoci vo výške 60,07 eur + 7,81 eur režijný paušál, spolu 67,88 eur.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania /§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p./ a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že rozhodcovská doložka nebola v poisťnej zmluve individuálne dojednaná, čo spôsobovalo nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, a ako neprijateľnú podmienku ju považoval za neplatnú podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia poisťnej zmluvy. Konštatoval, že vo Všeobecných poisťných podmienkach, resp. v osobitných zmluvných dojednaniach k poisťnej zmluve ktoré boli súčasťou zmluvy, je v čl. XV obsiahnutá neprijateľná podmienka v zmysle čl. 3 ods. 3 v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a to rozhodcovská doložka. Súd pritom podotýka, že vzhľadom na členstvo SR v EÚ od 01.05.2004, ako i na skutočnosť, že citovaná smernica bola do slovenského právneho poriadku implementovaná len čiastočne a postupne v dlhšom časovom období, v zmysle konštantnej judikatúry ESD nadobúda smernica v takomto prípade priamy účinok, a súd ju musí bez ďalšieho aplikovať na právne vzťahy medzi fyzickými a právnickými osobami. Nevykonanie dôkazu navrhnutého žalovaným, a to výsluch JUDr. N. odôvodnil súd vzhľadom na obsahly spisový materiál za nadbytočný a výsluchom uvedeného svedka by dochádzalo len k zbytočným prieťahom v konaní, nakoľko je predpoklad, že by jeho výpoveď bola v zásade totožná s tvrdeniami žalovaného.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p., a na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalovaného uvádza nasledovné:

V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku je súd oprávnený preskúmať rozhodcovský rozsudok len za podmienok stanovených v zákone č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a vyhovieť žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku je možné len v prípade, ak je splnený niektorý zo zákonom stanovených dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku vymenovaných v § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 1 cit. zákona účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania /§ 1 ods. 3/, b/ rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní, c/ jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, d/ sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal, e/ účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto

zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené, f/ sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť, g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania /§ 17/, h/ sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, i/ bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený, j/ pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

V danom prípade sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012 sp. zn. 2C 47/2012 najmä z dôvodu, že neexistovala právomoc rozhodcovského súdu pre neplatnosť rozhodcovskej doložky a z dôvodu, že pri rozhodovaní rozhodcovským súdom boli porušené všeobecne záväzné predpisy na ochranu spotrebiteľa. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom rozhodcovský rozsudok zrušil z dôvodu, že pri rozhodovaní v rozhodcovskom konaní boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle § 40 ods. 1 písm. j/ zákona o rozhodcovskom konaní. Týmito právnymi predpismi bolo ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení uzavretia poisťnej zmluvy zo dňa 18.11.2007, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne posúdil, že v danom prípade došlo k porušeniu § 53 Občianskeho zákonníka, najmä v súvislosti s dojednaním rozhodcovskej doložky, ktorá nebola dojednaná individuálne. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že poisťná zmluva č. 4016790151 uzavretá medzi účastníkmi dňa 18.11.2007 /ktorej súčasťou boli aj Všeobecné poisťné podmienky/ je zmluvou spotrebiteľskou. Poistená zmluva bola vopred pripravená na predtlačenom formulári, a žalobca nemal možnosť ovplyvniť jej ustanovenie týkajúce sa obchodných podmienok, na základe ktorých okrem iného, bolo účastníkmi zmluvy dohodnuté riešiť všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom /XV. Časť - rozhodcovské konanie vo Všeobecných poisťných podmienkach z 21.05.2007, ďalej len VPP/. Predmetné dojednanie o rozhodcovskej doložke vyznieva jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže žalobca toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohol. O platnú doložku by išlo iba v prípade individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky, kedy by mal spotrebiteľ možnosť pochopiť celý význam a všetky dôsledky tohto dojednania. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedená rozhodcovská doložka prakticky vylučuje všeobecný súd z prejednávania veci, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť prejednané iba v rozhodcovskom konaní. Na tomto nič nemení ani dodatok č. 2 z 15.12.2008 k VPP, podľa ktorého pokiaľ poisťník uzavrel poisťnú zmluvu po 21.máji 2007 a pokiaľ k právnemu režimu podľa XV. časti týchto VPP podpisom VPP a zároveň podpisom 2. Osobitných zmluvných dojednaní pristúpil, má právo XV. časť týchto VPP odmietnuť v lehote 30 dní od vydania dodatku č. 2 k VPP. Nie je totiž zrejme, keďže ide o dodatok k VPP, či sa tento dodatok stal súčasťou zmluvy o poistení, t. j. či sa vôbec dostal do sféry žalobcu, nakoľko o tomto sa žalovaný v odvolaní nezmieňuje. Preto aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka odníma žalobcovi ako spotrebiteľovi právo v celom rozsahu domáhať sa svojho práva zo zmluvy na všeobecnom súde. Vzhľadom na uvedené správne súd prvého stupňa posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje jej neplatnosť. Napokon odvolací súd zdôrazňuje, že súdna prax už jednoznačne dospela k záveru, že rozhodcovská doložka, ktorá núti spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neplatného zmluvného dojednania; takou doložkou nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok.

Odvolací súd tiež dodáva, že Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 v § 53 ods. 4 písm. r/ za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje aj ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u spotrebiteľských zmlúv uzavretých pred 01.01.2008, nakoľko Občiansky zákonník v znení platnom do 31.12.2007 len demonštratívne menoval neprijateľné podmienky, a teda za neprijateľné podmienky je treba považovať vždy aj iné dojednanie spotrebiteľskej zmluvy spôsobujúce značnú nerovnováhu v

právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník takéto neprijateľné podmienky vždy považoval za neplatné.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaného, ktorými namieta nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok jeho dôvodov, odvolací súd nepovažuje za opodstatnené.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré vyhovel žalobe. V odôvodnení uviedol, čoho sa žalobca domáhal, ako sa vyjadril žalovaný, vysvetlil prečo považuje rozhodcovskú doložku za neplatnú, prečo nevykonal navrhovaný dôkaz žalovaným a ako vec právne posúdil. Jeho rozsudok preto nemožno považovať za zjavne neodôvodnený.

Žalovaný v odvolaní ďalej namieta aj procesné pochybenia súdu, ktoré spočívajú v tom, že súd prvého stupňa nedodrжал postup ustanovený v § 118 ods. 2 O.s.p. a neoboznámil dôkazy v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p..

V zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Citovaný § 118 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým má vytvoriť možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôsobili ich ďalší procesný postup v konaní.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že všetky ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku /vrátane ustanovenia § 118/ treba vykladať systémovo a vo vzájomnej súvislosti. Musí sa pri tom vždy prihliadať na osobitosti každej prejednávanej veci pri súčasnom rešpektovaní princípu rovnosti. Je preto vždy vecou individuálneho posúdenia, aké dôsledky majú /prípadné/ procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov. Nemožno pritom opomenúť, že cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom tohto ustanovenia je tiež zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré podľa názoru súdu sú buď nesporné alebo právne bezvýznamné.

V predmetnom konaní medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav, spočívajúci v tom, že žalobca uzavrel so žalovaným poisťnú zmluvu na životné poistenie. Sporným bolo posúdenie, či mohol byť spor, ktorý medzi účastníkmi vznikol v dôsledku nezaplatenej pohľadávky z tejto poistenej zmluvy, rozhodnutý v rozhodcovskom konaní, teda posúdenie platnosti resp. neplatnosti rozhodcovskej doložky. Z obsahu spisu vyplýva, že súd sa oboznámil s písomnými dôkazmi a s argumentáciou žalobcu, žalovaný sa k žalobe náležite vyjadril spolu s písomnými prílohami, vo veci prebehlo pojednávanie, na ktorom boli prítomné obe strany a mali možnosť vyjadriť sa, predložiť dôkazy, predniesť návrhy, boli vypočutí právni zástupcovia oboch strán a taktiež im bolo umožnené, aby na záver pojednávania zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Za týchto okolností, keď súd v skutočnosti zameral dokazovanie na zistenie sporných skutočností a účastníkom umožnil realizovať všetky procesné práva, ktoré im priznáva platná právna úprava na realizáciu ich práv a právom chránených záujmov a umožnil im tak ovplyvniť výsledok súdneho konania /o čom svedčí obsah celého spisu/, dovolací súd dospel k záveru, že nebolo treba ešte osobitne oboznamovať, ktoré dôkazy budú vykonané a ktoré vykonané nebudú. Požiadavka žalovaného v predmetnej veci už znamenala, aby súd naznačil svoj predbežný právny názor, čo však prekračuje rámec ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., ktoré upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. V tejto súvislosti je tiež vhodné poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky /IV. ÚS 16/2012/. Právny názor a hodnotiace úsudky sú vlastné až samotnému

rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. sledujúceho cieľ efektívneho priebehu konania smerujúcemu k právne relevantným okolnostiam daného prípadu.

Pokiaľ ide o oboznámenie dôkazov, podľa § 129 od.1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah, to neplatí ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

V danej veci súd prvého stupňa, ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.04.2013 oboznámil len obsah spisu bez toho, aby oboznámil jednotlivé listinné dôkazy v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p.. Z obsahu spisu vyplýva, že listinnými dôkazmi bola poisťná zmluva s dodatkami, VPP, rozhodcovský rozsudok, rokovací poriadok Arbitrážneho súdu Košice, teda všetko dôkazy, s ktorými účastníci boli už oboznámení. Preto procesná vada, ktorej sa dopustil súd prvého stupňa, nie je takou vadou, ktorá by v danej veci mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tak ako to vyplýva z ust. § 212 ods. 3 O.s.p.. Preto odvolací súd k nej neprihliadol.

Námietky žalovaného ani v tomto smere neboli dôvodné.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu /vrátane správneho výroku o náhrade trov konania / ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov tohto konania. Trovy predstavujú odmenu a náhradu za poskytovanie právnych služieb podľa § 11 ods. 1 písm. b/, § 13a ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení a to za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu á 60,07 eur + 7,81 eur, spolu 67,88 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.